

Liikuntastrategia

2025-2030

Taivalkoski

Liite nro 2
Valt 19.2.2026 § 9

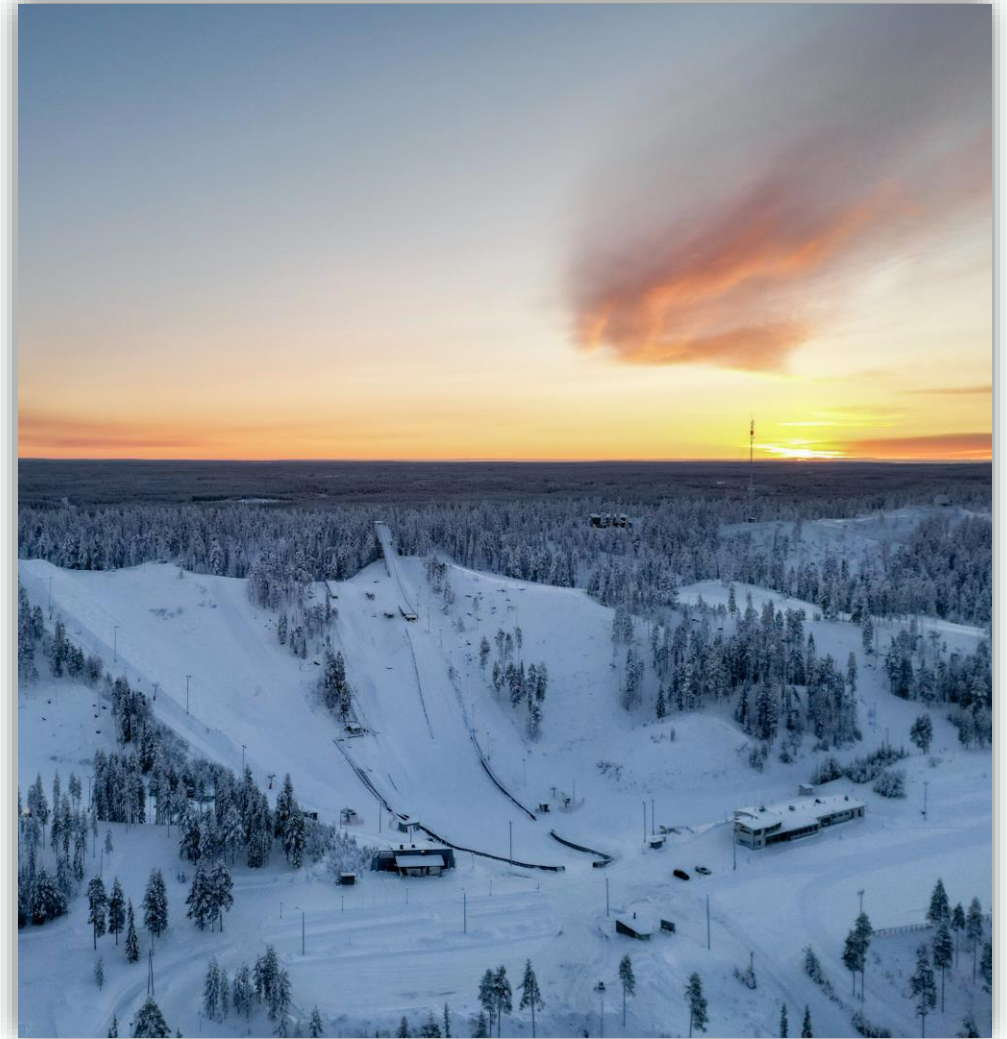
**Elämää
omassa
tahdissa**

TAUSTAA

Kunnan järjestämien liikuntapalvelujen taustalla on liikuntalaki.

Kunnilla on liikuntalaissa määritetty vastuu yleisten edellytysten luomiseksi liikunnalle. Kunnan tulee luoda edellytyksiä kunnan asukkaiden liikunnalle:

- 1) järjestämällä liikuntapalveluja sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa eri kohderyhmät huomioon ottaen;
- 2) tukemalla kansalaistoimintaa mukaan lukien seuratoiminta; sekä
- 3) rakentamalla ja ylläpitämällä liikuntapaikkoja.

TAIVALKOSKEN LIIKUNTASTRATEGIA OSANA KUNNAN STRATEGIAA

Taivalkosken kunnan strategia 2023-2030 pitää sisällään kolme tulevaisuuden tekemisen teemaa; elinvoimaa, elämänvoimaa ja luonnonvoimaa.

Strategian tavoitteena on kuntalaisten kokonaisvaltainen hyvinvointi. Hyvillä harrastusmahdollisuuksilla, sekä kuntalaisten mahdollisuudella vaikuttaa elinympäristön kehittämiseen ja palvelutarjontaan, tuemme hyvinvointia ja pidämme kuntamme elämän- ja elinvoimaisena.

Upea luonto alkaa heti kotiovelta ja monipuolinen liikuntatarjonta on helposti kaikkien saavutettavissa. Nämä yhdessä mahdollistavat yhden tärkeän tavoitteen, Taivalkoskelaiset liikkuvat enemmän ja voivat paremmin, toteutumisen.

ARVOT, MISSIO JA VISIO

ARVOT

Saavutettavuus

Jokaisella taivalkoskelaisella on mahdollisuus omaehtoiseen tai ryhmäliikuntaan lähellä omaa asuinpaikkaansa. Isommat liikuntapaikat on keskitetty niihin soveltuviin paikkoihin.

Tasapuolisuus

Kaikilla on tasapuolisesti mahdollisuus hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen. Tarjontaa on kaikenikäisille ja -kuntoisille taivalkoskelaisille.

Nykyaikaisuus

Liikuntapaikkamme ovat nykyaikaisia ja rakentaminen monipuolista tulevaisuuden liikuntamuodot huomioiden.

Yhteiselo

Taivalkoskella on vahvaa tahtoa, yhteisöllisyyttä ja voimaa tehdä tulevaisuutta.

MISSIO

Edistämme liikunnallisen elämäntavan muodostumista ja luomme Taivalkoskelaisille kokonaisvaltaista hyvinvointia tarjoamalla tukea ja ohjausta liikkuvaan elämäntapaan, sekä paikkoja liikkua.

VISIO

Liikunta kuuluu kaikille. Olemme tunnettu, saavutettava, mahdollistava, kilpaurheilun ja arkiliikunnan keskittymä.

Taivalkoskelaisille liikunnan harrastaminen on hauskaa ja tuottaa iloa. Perheet liikkuvat yhdessä. Liikunta on osa kuntalaisten päivittäistä elämää.

Meillä on monipuoliset, laadukkaat ja turvalliset liikuntaolosuhteet niin kuntoliikkujiin, kuin kilpaurheilijoillekin. Osaamme hyödyntää upean luontomme tarjoamat liikkumismahdollisuudet. Tuemme kuntalaisten hyvinvointia, toimintakykyä ja paikkakunnan matkailua. Kehitämme olosuhteita jatkuvasti ja asiakaslähtöisesti, kaikki käyttäjäryhmät huomioiden. Hyödynnämme digitalisaation ja teknologisen kehityksen mukanaan tuomia mahdollisuuksia liikuntakulttuurin edistämiseksi.

NYKYTILA

Taivalkosken kunta järjestää säännöllistä ryhmäliikuntaa. Myös kansalaisopisto on merkittävä ryhmäliikunnan tarjoaja. Paikkakunnalla toimii useita aktiivisia urheilu- ja kyläseuroja. Urheiluseurojen toiminta kohdistuu isolta osin lapsiin ja nuoriin. Lisäksi on joitakin kaupallisia liikuntapalvelujen tarjoajia.

Kuntalaisten liikuttamisessa huomioidaan myös erityisryhmien tarpeet, sekä esteettömyys. Erityisryhmien osalta yhteistyötä tehdään Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen kanssa.

Taivalkoskella on paikkakunnan kokoon nähden varsin laaja liikuntapaikkatarjonta. Osittain olosuhteet ovat erinomaiset, mutta joiltain osin on tarpeita olosuhteiden korjaamiseen ja kunnossapidon parantamiseen. Taivalkoskella on erinomaiset olosuhteet monen eri lajin kilpaurheilun harjoitteluun ja kilpailujen järjestämiseksi.

Kunnan liikuntapalvelujen osalta liikuntatoimi vastaa liikuttamisesta. Tekninentoimi liikuntapaikkojen kunnossapidosta ja rakentamisesta. Liikuntapalveluja, sekä liikuntapaikkojen kunnossapitoa ja rakentamista toteutetaan yhteistyössä yhdistysten ja yritysten kanssa.

Kunta viestii liikunnan edistämistoimenpiteistä viestintästrategian periaatteiden mukaisesti.

Taivalkoskella on hyvää yhteisöllisyyttä, joka mahdollistaa mm. suurten urheilukilpailujen järjestämisen. Taivalkoskella huomioidaan vähävaraisten perheiden lasten mahdollisuudet harrastaa liikuntaa tarjoamalla maksuttomia liikuntamahdollisuuksia ja -välineitä.

Keväällä 2024 tehdyn liikuntakyselyn perusteella 56 % kokee, että Taivalkosken liikuntapalvelutarjonta ei ole riittävää.

Tässä strategiassa esiin nostetut tavoitteet ja toimenpiteet, sekä niiden edistäminen huomioidaan kunnan eri toimielinten päätöksenteossa. Strategia päivitetään ennen strategian päättymistä. Strategian päivittämisessä huomioidaan eri yhteisöjen ja yritysten, sekä yleisesti kuntalaisten tarpeet ja toiveet.

LAPSET, NUORET JA PERHEET

Tavoitteet

- Kiinnostuksen herättäminen liikuntaa kohtaan ja sitä kautta liikunnallisen elämäntavan omaksuminen.
- Mielihyvän ja ilon kokeminen liikunnan keinoin.
- Yhteisöllisyyden ja sosiaalisten kontaktien lisääminen.
- Mahdollisimman moni löytää itselleen mieleisen harrastuksen.
- Vähän liikkuvien ja syrjäytymisuhassa olevien aktivointi liikkumaan.
- Koulu- ja varhaiskasvatusympäristön liikunnallistaminen.
- Liikkumisen esteiden madaltaminen.
- Yhdessä liikkuvat ja aktiiviset perheet.
- Taivalkoskelainen lapsi ja nuori liikkuu kansallisten liikuntasuosittelusten mukaisesti: alle kouluikäiset vähintään 3 h/vrk, 7-12 v. 1,5 h/vrk ja 13-18 v. 1 h/vrk.
- Tavoitteellisen kilpaurheilun harjoittelun ja koulunkäynnin yhdistämisen mahdollistaminen.
- Kuntien välisen yhteistyön jatkaminen ja tiivistäminen.

Toimenpiteet

- Liikkumista tuetaan tarjoamalla ilmaisia välinevuokrauksia ja vuoroja, sekä tarjoamalla muita ilmaisia tai tuettuja harrastusmahdollisuuksia.
- Liikunta osana heti koulupäivien jälkeen tapahtuvaa kerhotoimintaa Harrastamisen Suomen mallin toimintaa kehittämällä.
- Kehitetään matalan kynnyksen turvallista ja kaikille avointa liikuntaa yhdessä nuorten, perheiden ja yhteistyökumppaneiden kanssa.
- Järjestetään liikunnallisia perhetapahtumia.
- Monipuolisen liikkumisen mahdollistavat koulujen ja päiväkodin piha-alueet. Erityisesti uuden päiväkodin ja yläkoulun pihat.
- Lasten ja nuorten kuuleminen liikuntapalvelujen ja -paikkojen kehittämisessä.
- NykYTEknologian ja digitalisaation hyödyntäminen liikuntapalvelujen järjestämisessä, toteuttamisessa ja markkinoinnissa. Digitaalisen varausjärjestelmän ja kulun suunnittelu, sekä toteutus.
- Liikunta-agentti tai vastaava auttamassa perheitä harrastusten löytämisessä ja omaehtoisen liikkumisen mahdollisuuksien oivaltamisessa.
- Perhevuorot liikuntatiloihin.
- (Luonto) liikuntapainotteinen varhaiskasvatus, peruskoulu ja lukio.

TYÖIKÄISET JA IKÄIHMISET

Tavoitteet

- Taivalkoskelaiset liikkuvat terveytensä kannalta riittävästi. Kansallinen suositus: kohtuukuormitteista kestävyysliikuntaa vähintään 2 h 30 min tai vaihtoehtoisesti raskasta kestävyysliikuntaa vähintään 1 h 15 min, sekä lihaskuntaa ja liikehallintaa ylläpitävää liikuntaa vähintään 2 kertaa viikossa.
- Kaikki ovat tietoisia Taivalkosken liikuntamahdollisuuksista.
- Liikunta apuna yhteisöllisyyden ja sosiaalisten kontaktien lisäämisessä.
- Arki- ja hyötyliikunnan lisääminen.

Toimenpiteet

- Kunto- ja terveystmittaukset motivointikeinona.
- Aktiivinen yhteistyö Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen kanssa.
- Laajasti tälle kohderyhmälle sopivan liikunnan tarjoaminen yhteistyössä seura- ja yhdistystoimijoiden, sekä yksityisten toimijoiden kanssa.
- Liikuntamahdollisuuksien aiempaa laajempi markkinointi, erityisesti digitaalinen markkinointi.
- Ohjatut liikuntakokeilut.
- Liikuntatilojen yksittäisten vuorojen mahdollistaminen. Selvitetään nykyisen toimintaympäristön mahdollisuuksia yksittäisten vuorojen mahdollistamiseksi, sekä huomioidaan tulevaisuuden liikuntapaikkarakentamisessa.
- Arkiliikunnan lisääminen. Esim. liiku töihin, kauppaan, harrastuksiin yms. kävellen tai pyörällä -kampanja.

LIIKUNTARYHMÄT JA OMATOIMISEN LIKKUMISEN LISÄÄMINEN

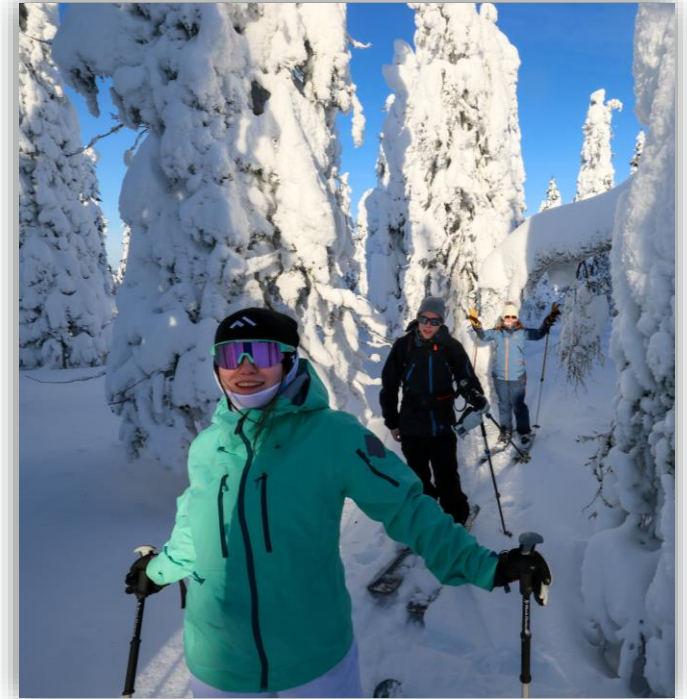
Kunnan liikuntapalvelut huomioi erityisesti ne kuntalaiset, jotka eivät vielä ole löytäneet liikintaharrastusmahdollisuuksia. Lisäksi jo liikkuvien liikuntamahdollisuuksia on edistettävä. Erityisesti tulisi löytää keinoja murrosikäisten, perheiden ja vanhusväestön liikuttamiseen.

Tavoitteet

- Liikunta- ja elintapaneuvonnan kehittäminen.
- Liikkumismotivaation nostaminen.
- Liikunnan aloittamiskynnyksen madaltaminen.
- Taivalkoskelaiset osaavat hyödyntää liikuntapalvelujamme ja luonnon tarjoamat liikuntamahdollisuudet.
- Turvallinen arkiliikkuminen kuntakeskustassa.

Toimenpiteet

- Liikunta- ja elintapaneuvonnan vaatiman henkilöstöressurssin kasvattaminen ja palvelun tarjoaminen osana liikuntatoimen toimintoja.
- Matalan kynnyksen liikuntatapahtumat ja -kampanjat.
- Eri lajien ja liikuntapaikkojen opastettuja liikuntakokeiluja ja videosittelyjä.
- Liikuntatilojen käytön mahdollistaminen omatoimisille harrasteryhmille.
- Etsitään ja koulutetaan ohjaajia, sekä muita aktiivisia toimijoita, niin seura- kuin harrastetoimintaan. Yhteistyössä kunnan toimijoiden ja yhdistysten kanssa.
- Kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelman laatiminen turvallisemman arkiliikunnan mahdollistamiseksi.

LIIKUNTAPAikkojen RAKENTAMINEN JA KUNNOSSAPITO

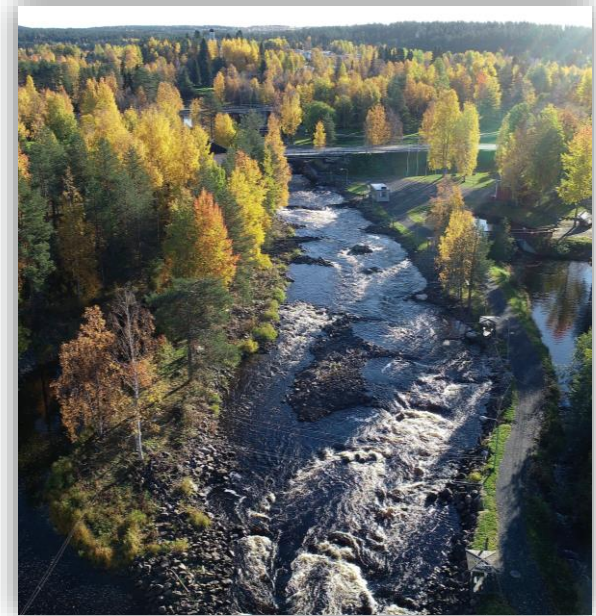
Liikuntakyselyjen perusteella aikuisväestölle tärkeimpiä liikuntapaikkoja ovat reitistöt, uimahalli, kunto- ja liikuntasalit, hiihtoladut ja frisbeegolfradat. Koululaisille tärkeimpiä ovat laskettelurinteet, liikuntasalit, urheilukenttä, kuntosalit ja jääalueet. Meillä on myös joitakin liikuntapaikkoja, joita käyttävät pääasiassa matkailijat. Näitä ovat mm. melontakeskuksen koskimelontarata ja hyppymäet.

Tavoitteet

- Kunnan liikuntapaikat ovat nykyaikaisia, mahdollisuuksien mukaan esteettömiä, hyväkuntoisia ja käyttötarpeen mukaisesti hyvin hoidettuja.
- Liikuntapaikoista, jotka ovat huonokuntoisia ja vähällä käytöllä, luovutaan vähitellen.
- Eletään ajanhermolla ja kehitetään liikuntapaikkatarjontaa vastaamaan kysyntää. Luodaan uusia liikuntamahdollisuuksia.
- Mahdollistetaan suurten kilpaurheilutapahtumien järjestäminen.

Toimenpiteet

- Laaditaan pitkän tähtäimen suunnitelma liikuntapaikkojen rakentamisesta ja korjaamisesta. Erityisesti Taivalvaaran, Urheilutien ja melontakeskuksen liikunta-alueet. Lisäksi huomioidaan Putaansaaren alueen liikunnalliset mahdollisuudet.
- Säännölliset käyttäjäkyselyt ja kävijämääräseuranta toimenpiteiden kohdentamisen pohjana.
- Paikallisen potentiaalin tunnistaminen liikunnan ja kilpaurheilun mahdollistamisessa.
- Liikuntatrendien seuraaminen, aktiivinen innovointi.
- Aktiivinen hankerahoituksen haku.
- Lähireitistöjen ja pidempien reittien kehittäminen, myös matkailun tarpeet huomioiden.
- Kilpaurheilun vaatimien olosuhteiden ylläpitäminen ja edelleen kehittäminen.
- Hyödynnetään aktiivisesti hankerahoitusta liikuntapaikkojen kehittämisessä.

TUKI LIIKUNTA JÄRJESTÄVILLE YHTEISÖILLE

Kunnan lakisääteinen tehtävä on tukea yhdistystoimintaa.

Kunnanhallitus myöntää yleis- ja toiminta-avustuksia, joita voi hakea esim. toiminnan tukemiseen, urheilukilpailujen ja tapahtumien järjestämiseen ja harjoittelustipendeihin.

Urheiluseurojen perustoiminnan tukemiseen varattujen liikunta-avustusmäärärahojen jaosta päättää sivistyslautakunta. Kunnan avustuksia voi hakea Taivalkoskelle rekisteröity urheiluseura tai muu taivalkoskelainen rekisteröity yhdistys sääntöjensä mukaisen liikuntatoiminnan osalta.

Kunta voi tukea seurojen toimintaa myös muiden erillisten sopimuksien mukaisesti. Tällaista tukea ovat esim. ostopalvelut ja kunnan antama henkilöstöresurssi kilpailujen järjestämiseksi.

Seurat voivat hakea tukea myös mm. seudullisesta kehittämisrahastosta, Koillismaan Leaderilta, sekä opetus- ja kulttuuriministeriöltä.

Tavoitteet

- Aktiivisesti toimivat ja elinvoimaiset urheiluseurat.
- Liikunta-avustusten säilyttäminen nykyisellä tai lähes nykyisellä tasolla.
- Lajien vaatimien suorituspaikkojen ylläpito ja kehittäminen.

Toimenpiteet

- Resurssointi yhteistyöhön ja avustuksiin.
- Säännölliset yhteistyöpalaverit.
- Suorituspaikkojen kunnan valvonta, rakentaminen ja kehittämis ehdotukset.
- Avustusten jakamisen kehittäminen ja tarkastelu kokonaisuutena.

YHTEISTYÖ

Tavoite

- Lisätään Taivalkosken kunnan poikkihallinnollista yhteistyötä liikunnan ja hyvinvoinnin edistämiseksi, sekä työnjaon selkiyttämiseksi.
- Tiivistetään yhteistyötä liikuntapalveluja ja -tapahtumia järjestävien järjestöjen ja muiden toimijoiden kanssa.
- Pyritään yhteistyössä löytämään innovatiivisia tapoja liikunnan edistämiseksi.

Toimenpiteet

- Perustetaan yhteistyöryhmä liikuntatoimijoiden kesken.
- Työryhmä kokoontuu säännöllisesti, vähintään 2 krt/vuosi.
- Järjestetään toimintaa yhteistyössä järjestöjen, yritysten ja muiden toimijoiden kanssa.

